

Klimatske promene

Zakonski osnov	"Zakon o klimatskim promenama ("Sl. glasnik RS", br. 26/2021) Zakon o smanjenju rizika od katastrofa i upravljanju vanrednim situacijama ("Sl. glasnik RS", br. 87/2018) Zakon o zaštiti životne sredine ("Sl. glasnik RS", br. 135/2004, 36/2009, 36/2009, 72/2009, 43/2011, 14/2016, 76/2018, 95/2018, 95/2018) Zakon o planiranju i izgradnji ("Sl. glasnik RS", br. 72/2009, 81/2009, 64/2010, 24/2011, 121/2012, 42/2013, 50/2013, 98/2013, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 i 9/2020) Zakon o lokalnoj samoupravi ("Sl. glasnik RS", br. 129/2007, 83/2014, 101/2016, 47/2018) "	
Naziv opštine/grada:	Valjevo	
Naziv organizacije koja je prikupljala podatke:	Lokalni odgovor	
Indikator 1.1. Prostorni plan JLS i generalni urbanistički plan (GUP) sadrže analizu efekata klimatskih promena i mere za prevenciju i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.1. u prostornim i urbanističkim planovima nisu prepoznati uticaji klimatskih promena, niti su utvrđene mere zaštite od efekata klimatskih promena i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene; strateškom procenom uticaja nisu obuhvaćeni efekti klimatskih promena	0	
Ispod zakonskog minimuma 1.1. prostorni i urbanistički planovi načelno prepoznaju oblast klimatskih promena ali bez konkretnih mera	1	Prostorni plan Valjeva ne prepoznaje izričito i sistematski dejstvo klimatskih promena, u dokumentu se ne pominje taj temin. Prilikom izrade nije obavljena strateška procena. Ali dokument u opisu stanja i u merama prepoznaje pojedina pitanja, kao što je zaštita od poplava u okviru dela zaštite od elementarnih nepogoda. Prepoznaje meru zabranu gradnje u poplavnim područjima. dokument govori o oskudici površinskih i pljačih voda, ali nema reči o štednji. U dokumentu se prepoznaje ispod prosečna pošumljenost i predviđa se pošumljavanje. Prepoznaje se zagađenje površinskih voda i predviđa izgradnja kanalizacione mreže i postrojenja za prečišćavanje vode; prepoznaje se zagađenje vazduha i opisuju mere za smanjenje emisija zagađujućih materija. GUP projektuje povećanje površine za zelenu infrastrukturu sa 106 ha na 193 ha, i to u okviru povećanja površine za zaštitno zelenilo i priobalno zelenilo; prepoznaje porast temperature i preporučuje prilikom izrade planova nižeg reda i projektantima da vode računa o rasporedu, veličini zgrada radi provetravanja; GUP prepoznaje javno zelenilo (parkovi, trgovi i skverovi, zelenilo stambenih naselja, drvoredi, zelenilo specijalne namene, zaštitno zelenilo i park šume, te preporučuje zaštitu i uvećanje; predviđa izgradnju biciklističkih staza do 15 km; prepoznaje zaštitu od elementarnih nepogoda i predviđa mere, od zabrane gradnje, izgradnje zaštitni područja, propisuje urbanističke parametre (zauzetost parcele, itd); prepoznaje zagađenje površinskih voda, preporučuje se izgradnje kanalizacije, uključujući i prikupljanje atmosferskih voda, itd; prepoznaje zagađenje vazduha i predviđa mere, uključujući zabranu korišćenja fosilnih goriva u perspektivi, itd.
U skladu sa zakonom 1.1. prostorni i urbanistički planovi sadrže procenu uticaja i rizika klimatskih promena i mere za prevenciju i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene; izveštaj o strateškoj proceni uticaja sadrži procenu uticaja plana na klimatske promene i procenu rizika i ranjivosti na klimatske promene	2	
Iznad standarda 1.1. prostorni i urbanistički planovi sadrže procenu uticaja i rizika klimatskih promena i mere za prevenciju i otklanjanja uzroka koji izazivaju klimatske promene; izveštaj o strateškoj proceni uticaja sadrži procenu uticaja plana na klimatske promene i procenu rizika i ranjivosti na klimatske promene i smernice za otklanjanje i/ili ublažavanje rizika	3	
Indikator 1.2. Strateška dokumenta JLS (strategija održivog razvoja, strategija razvoja, lokalni ekološki akcioni plan, plan razvoja i sl.) sadrže analizu uticaja klimatskih promena, procenu ranjivosti, mere i aktivnosti za ublažavanje efekata i prilagođavanje na klimatske promene	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.2. lokalni planovi razvoja ne sadrže analizu uticaja klimatskih promena niti ciljeve za smanjenje ili otklanjanje rizika od klimatskih promena	0	Grad Valjevo je doneo odluku o pristupanju izradi plana razvoja početkom 2023. godine, ali do danas nema dostupnih podataka da su prreduzete aktivnosti na razvoju ovog dokumenta; Program zaštite životne sredine koji važi do 2025. prepoznaje klimatske promene, kako uzroke, tako i posledice, te prredviđa mere za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte, ali i preporučuje izradu plana adaptacije na klimatske promene. LEAP 2010-2013. ne prepoznaje izričito klimatske promene, ali predviđa mere za smanjenje emisija zagađujućih materija u vazduh, te upravljanje otpadnim vodama. Strategija održivog razvoja Valjeva 2010-2020. ne prepoznaje izričito klimatske promene, prredviđa ciljeve u oblasti zaštite životne srredine, vazduha, voda, unapređenja energetske efikasnosti.
Ispod zakonskog minimuma 1.2. lokalni planovi razvoja prepoznaju klimatske promene i njihove efekte ali ne sadrže ciljeve, mere i aktivnosti za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promene	1	
U skladu sa zakonom – 1.2. lokalni planovi razvoja prepoznaju klimatske promene i njihove efekte, sadrže ciljeve, mere i aktivnosti za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promene	2	

Iznad standarda 1.2. lokalni planovi razvoja prepoznaju klimatske promene i njihove efekte, sadrže ciljeve, mere i aktivnosti za mitigaciju i adaptaciju na klimatske promene; mere i aktivnosti su precizno definisane, sadrže mere i aktivnosti, odgovorne institucije i osobe, predviđene resurse i vremenski okvir za realizaciju	3	
Indikator 1.3. JLS je usvojila akcioni plan za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 1.3. JLS uopšte nije započela izradu plana za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti niti planira da to uradi	0	Grad Valjevo nije započeo izradu plana adaptacije na klimatske promene. Povodom zahteva za slobodan pristup informacijama od javnog značaja Gradska uprava je odgovorila da je u toku izrada SECAP
Ispod zakonskog minimuma 1.3. JLS je započela izradu plana za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti	1	
U skladu sa zakonom 1.3. JLS je usvojila plan za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti	2	
Iznad standarda 1.3. JLS je usvojila plan za adaptaciju na klimatske promene i procenu ranjivosti; plan sadrži ciljeve, mere i aktivnosti za adaptaciju na klimatske promene; mere i aktivnosti su precizno definisane, sadrže mere i aktivnosti, odgovorne institucije i osobe i predviđene resurse; plan je izrađen u okviru participativnog procesa uz učešće javnosti	3	
Indikator 2.1. JLS ima usvojen plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i rizika od katastrofa i akt o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 2.1. JLS nema i nije započela izradu plana zaštite i spasavanja, akata o proceni ugroženosti i akta o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite	0	
Ispod zakonskog minimuma 2.1. JLS je započela izradu plana zaštite i spasavanja, akata o proceni ugroženosti i akta o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite	1	
U skladu sa zakonom 2.1. JLS je izradila plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i akte o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite; plan i akti o proceni ugroženosti prepoznaju rizike klimatskih promena i sadrže odgovarajuće mere; pribavljena je saglasnost nadležnog ministarstva	2	Usvojen je plan zaštite i spasavanja, procena rizika, odluka o civilnoj zaštiti, objavljeni u službenim glasilcima, pribavljene saglasnost ministarstva
Iznad standarda 2.1. JLS je izradila plan zaštite i spasavanja, akte o proceni ugroženosti i akte o organizaciji i funkcionisanju civilne zaštite; plan i akti o proceni ugroženosti prepoznaju rizike klimatskih promena i sadrže odgovarajuće mere; plan je izrađen uz učešće javnosti i objavljen je na veb sajtu JLS	3	
Indikator 3.1. JLS finansira projekte udruženja u oblasti borbe protiv klimatskih promena i jačanja javne svesti	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 3.1. JLS ne finansira projekte udruženja koje su aktivne u oblasti klimatskih promena ili ne planira sredstva za finansiranje projekata u ovoj oblasti	0	Grad Valjevo sprovodi konkurse za udruženja u raznim oblastima i dodeljuje sredstva, takođe u programu 6. Zaštita životne sredine se svake godine planiraju sredstva za "edukaciju i podizanje svesti" u oblasti zaštite životne sredine, ali nema javno dostupnih podataka o tome da li je u prethodnom periodu bilo relaizovanih projekata u oblasti klimatskih promena i zaštite životne sredine (na ovaj način), bilo je projekata gde je Grad Valjevo koristio sredstva iz drugih izvora (npr. sadnja drveća iz projekat Ministarstva za zaštitu životne sredine). Povodom zahteva za slobodan pristup informacijama od javnog značaja Gradska uprava je odgovorila da je za 2020. godinu u trošeno 700.000 rsd, u 2021. i 2022. godini 250.000 rsd sa finansiranje projekata udruženja u cilju ublažavanja klimatskih promena. U pitanju su projekti "Stop aerozagadenju" Doma kulture Izvor i projekat "Edukacija" udruženja iRevolucija.
Ispod zakonskog minimuma 3.1. JLS utvrđuje ciljeve za finansiranje projekata u oblasti klimatskih promena ali nije podržala takve projekte	1	
U skladu sa zakonom 3.1. JLS utvrđuje ciljeve za finansiranje projekata u oblasti klimatskih promena i povremeno finansira takve projekte	2	
Iznad standarda 3.1. JLS ima dugoročnu saradnju sa udruženjima u oblasti klimatskih promena	3	
Indikator 3.2. JLS organizuje edukativne aktivnosti i informiše javnost o efektima klimatskih	OCENA	Dodatne informacije koje su bitne za razumevanje ocene
Neprihvatljivo 3.2. JLS uopšte ne organizuje edukativne aktivnosti i ne informiše javnost o efektima klimatskih promena	0	Za sada nema dostupnih podataka o ovome
Ispod zakonskog minimuma 3.2. JLS povremeno objavljuje informacije u oblasti klimatskih promena ali ne sprovodi edukativne aktivnosti	1	
U skladu sa zakonom 3.2. JLS povremeno organizuje edukativne aktivnosti u oblasti klimatskih promena i obaveštava javnost o klimatskim promenama; izveštaj o stanju životne sredine sadrži podatke o promeni klime i lokalnim izazovima	2	
Iznad standarda – 3.2. JLS redovno organizuje edukativne aktivnosti u oblasti klimatskih promena i informiše javnost o klimatskim promenama; izveštaji o stanju životne sredine sadrže podatke o klimatskim promenama	3	

Izrada ovog dokumenta omogućena je uz podršku američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Sadržaj dokumenta je isključivo odgovornost autora i ne predstavlja nužno stavove USAID-a, Vlade SAD ili ostalih partnera na projektu.

Dokument je nastao u okviru projekta „Zajedno za životnu sredinu“, koji podržava Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID), a sprovodi Beogradska otvorena škola (BOŠ) u saradnji sa Mladim istraživačima Srbije, Međunarodnom unijom za zaštitu prirode (IUCN), udruženjem ENECA, međunarodnom organizacijom The Nature Conservancy (TNC) i Američkom privrednom komorom u Srbiji (AmCham).